

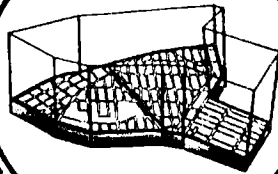
VAAD TIKIN EIREVIN

of WILLIAMSBURG

288 Keap St. Brooklyn NY 11211

(718) 387-4498

שמחים לטמרו

ולערב עירובין

וועד תיקון עירובין
דוויליאמסבורג

כהשגחת ובפיקוח ב"ד המיוחד לעניני עירובין

פ' ב' ד' ה'

דבר המערכת -

שוב אנו עומדים כאן בפתח גליונו ליתן שבח והודאה לה"ת על כל הטוב אשר גמלנו מאז ועד היום ועל חסדו הגדול שליוה אותנו בכל צעד ושעל, מאז שהוקם העירוב המהודר סביבות שכונתינו, ע"י הרבנים הגאונים שליט"א חברי וועד הרבנים לעניני עירובין, ובהכשר שני עמודי ההוראה הגה"צ אב"ד אודווארי שליט"א והגה"צ אב"ד האליין שליט"א שעברו ובדקו את כל העירוב כל צוה"פ וצוה"פ לנפח, ועומדים לידינו לסעדנו ולהדריכנו בכל פרט ופרט, עד היום הזה כה יעזור ה' הלאה.

הלכנו בעצת זקנים, ה"ה כל גדולי ישראל מייסדי הישוב שעודדו ותמכו בלב ובנפש את תיקון העירוב בשכונתינו, וכאז כן עתה כשעלה מחדש רעיון תיקון העירוב ע"י הרבנים הגאונים הצדיקים עמודי ההוראה ומנהיגי הקהילות שליט"א, ראה ראינו שעומדים אתנו רוב רובם של רבני העיר והמוניה, ומנהיגיה ותושביה, וברור לנו שיתקיים בנו כל מי שנטל עצה מן הזקנים אינו נכשל (שמות רבה פ"ג ח') ולא תצא מכשול מתחת ידינו וישמחו בנו חברינו ותתקדש שם שמים על ידינו.

וכאן מצאנו לנכון להביע את עומק תודתנו ורגשי התודה של כלל תושבי שכונתינו, לאלו אשר זכו להטות לנו שכם ועמדו לימננו לתמכנו ולסמכנו, מנדיבי עם אשר הרימו תרומת קודש לה' וזכו להיות להם חלק ונחלה במצוה רבה זו אשר יעמוד לדורות רבות לשמחת לב רוב רובם של רבני שכונתינו ותושביה, עד העסקנים המסורים בל"ג שעמלו רבות בכל כוחם ומאודם ושמו לילות כימים בלי שום תשלום גמול בעוה"ז ובלו שום פרסום, הכל כדי שיוכלו רבבות אלפי ישראל להתענג עם השבת ולשומרה כדת.

אין לשער גודל הכרת הטוב של רבני ותושבי שכונתינו להני עסקנים ונדיבי עם, הקב"ה ישלם שכרם ויסיר מהם כל מחלה וירפא לכל גופם ויסלח לכל עוונם וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם עם כל ישראל אחיהם - האסיריהם להם תודה לדורות רבות, ונאמר אמן.

הנה לאחרונה נקטו המתעקשים אומנות חדשה-ישנה בידיהם, ומפרסמים שמועות בעצם יום השב"ק שח"ו עלה בידי זדונים לקלקל העירוב היל"ת. והנה מצאנו שכבר עלו על עצה זו בזמן חז"ל וכדאיתא ב"ה (כ"ב ע"א) בראשונה היו מקבלים ערות "מכל אדם מישראל שכל ישראל בחוקת כשרות עד שיועד לך שזה פסול, משקלקלו המינים והיו שוכרין אנשים להעיד שראו והם לא ראו..." (לשון הרמב"ם בהלכות קידוש החודש פ"ב ה"ב). על כן נלך בעצת חכמינו ז"ל, שהתקינו שאין מקבלין אלא מן המכירין, היינו בערש"ק ע"י ההאטליין, או מהעסקנים הדגולים חברי וועד תיקון העירוב, ואין אפילו בית מיוחד לחוש לדברי הני מוציאי לעז שכבר הוחזקו כפרינים.

הנה ישנם מבני תורה שבערינו אשר לבם נוקפס וחוששים לטלטל בהעירוב המהודר שהוקם בסביבות שכונתינו מחמת שראו שיש מקום לירא שמים למנוע מלטלטל בהעירוב.

והנה יש מה"ר"ש המחמירין על עצמם" התומכים יסודותיהם על דברי השו"ע הרב בס"י שם"ה שכל יר"ש יחמיר לעצמו. הנה ראשית כל ראוי לציון מ"ש היחיד מומחה בספרי דבי רב הגרא"ח נאה בקונטרס השולחן ע"י ל"ו, שהוכיח שדברים אלו שכל יר"ש יחמיר לעצמו אינם דברי הבעל התניא אלא הוספת המהר"ל.

ובעצם דברי השו"ע הרב נניח שהרב כתבו, הכוונה ברור שם שלאחר שהביא כל תנאי רה"ר, והביא התנאי דס"ר, והיות שעל שאר התנאים שהביא שם, כגון התנאי דמפולש משער לשער או התנאי שלא יהיה מוקף חומה, לא היה שייך בכל העיירות, שהרי העיירות שם שפיר היו מפולשין ומכוונים ממש משער"ש, וכמ"ש הפרמ"ג בא"א סי' שס"ד סק"ב, ולא היו מוקפין חומה (ע"י במשב"ו סי' שס"ג סק"ח), וגם שבעיירות הקטנות בפשטות לא היה שייך להתיר משום מחיצות הבתים משום שהבתים היו מרוחקים זמ"ז (וכמו במאנסי ובקריית יואל). ולכן רק "על פי דבריהם [של הראשונים דמצרכי ס"ר] נתפשט המנהג במדינות אלו להקל", וע"כ סיים דכל יר"ש יחמיר לעצמו. ופשוט לפי"ז שהיכא שאין ההיתר תלוי רק על התנאי דס"ר, אלא גם משום שאינו מפולש משער"ש או שהמקום מוקף מחיצות בעומד מרובה על הפרוץ, שוב גם להרב אין מקום ליר"ש החמיר על עצמו. וכ"כ להדיא באליה רבה וז"ל ובמקום שיש עוד צד להקל משמע דלכל הפוסקים הנזכרים לעיל [היינו גם להמהרש"ל והמשא"ב שנקטו כהראשונים דלב"ס יר"ש יש לסמוך על סברא אחרונה [דבעינן ס"ר לשו"י רה"ר].

ולפי"ז בני"ד שהרי גם להראשונים דלא מצרכי ס"ר לית לן רה"ר. דאורייתא, הן מחמת שיש יסודותינו מפולשין ומכוונים משער לשער (ועי' בשו"ת מהר"י אסאד ח"א סי' נ"ד שגם להראשונים דלא מצרכי ס"ר מפולש משער"ש מיהא בעינן לכרע"ש עיי"ש), וגם משום דהוי מוקף מחיצות, הן מחמת מחיצות הבתים והן מחמת המחיצות בידי אדם הסובבין את ברוקלין בעומ"ד עה"פ, פשוט שגם לפי"ד הרב אין מקום ליר"ש החמיר מדין רה"ר דאורייתא.

(ובפרט לפי דברי הרב בס"י שס"ד סעי' ד' שכל"ש צוה"פ הוא מחיצה גמורה ואפילו עשה כן באמצע רה"ר גמורה, אעפ"כ מדברי סופרים אין צו"פ מועילה לרה"ר גמורה וכו', א"כ מקום המוקף צוה"פ לכאורה שוב אין ההיתר תלוי בהמ"ד דמצרכי ס"ר לרה"ר. והרב כשכתב בס"י שם"ה שכל יר"ש יחמיר לאו דוקא התכוון לטלטול בעירוב, שהרי אז יש לצרף מ"ש בס"י שס"ד צוה"פ מועיל מה"ת אף ברה"ר גמורה, אלא קאי אשאר דברים שיש להחמיר מדין רה"ר. ובפרט בני"ד שהרי צוה"פ הם באופן של מחיצות גמורות בעומ"ד ע"י הבתים והצוה"פ מחבר בין הבתים דבזה כו"ע מודו רמועיל הצוה"פ מה"ת.)

והנה המשנה ברורה שכתב גם כן שבעל נפש יחמיר לעצמו, וכתבנוהו בפרוש לגבי טלטול בעירוב, הרי כתב במפורש בס"י שס"ד סק"ח שעיירותיהם היו מפולשים וז"ל בעיירות שלנו וכו' אף שרחובותיה רחבין הרבה ומפולשין משער לשער עכ"ל, ולכן לא נשאר אלא ההיתר של ס"ר, ועל זה כ' שיר"ש יחמיר לעצמו ולא יסמוך על השיטות המצרכים שהיא ס"ר בוקעין לבד.

ובביאור הלכה בס"י שם"ה ד"ה שאין שישים רבוא, ששם ביאר המש"ב ביתר שאת דבריו שיר"ש יחמיר לעצמו, העמיד המ"ב יסודו בהא שהלך ומנה ומצאה ידו שמיני הראשונים שנקטו דסגי ברחב ט"ז אמות לשו"י רשות הרבים גדול בהרבה לעומת הראשונים המצרכים ס"ר לשו"י רשות הרבים, ע"כ מסיק דאף שאין למחות ביד המקילים אבל בעל נפש יחמיר לעצמו. וכן הביא בב"א"ה בס"י שס"ד שכן האריך בס' משכנות יעקב לבאר שדעת רוב הראשונים הוא דלא בעינן ס"ר בוקעין לשו"י רשות הרבים.

והנה המש"ב בס"י ר"ח סעי' ט' בב"א"ה ד"ה אינו מברך, כתב מפורשות שספר בית אפרים אינו תחת ידו. וברור שאם ה' תחת ידו ה' רואה נכוחה איך שהקשה על דברי המשכנות יעקב, והלך ומנה שאדבריה מספר הראשונים המצרכים ס"ר גדול בהרבה על מספר המחמירין. וכן האריך בספר תולדות שמואל שהלך ומנה עוד כמה ראשונים המצרכים ס"ר לעומת מתי מעט המחמירים דלא בעינן ס"ר, ובס' רחובות העיר מאריך עוד ומביא מעוד כמה וכמה מספרי הגאונים וראשונים המצרכים ס"ר לשו"י רשות הרבים עד שמגיע למנין חמישים ראשונים המצרכים ס"ר. ומדברי המ"ב בב"א"ה בס"י שם"ה ד"ה דאין שישים משמע שאם יתברר ויתלבן מתוך דברי הראשונים שמספר הראשונים המצרכים ס"ר גדול מהמחמירין, אין צורך לבעל נפש שיחמיר לעצמו, ועל"פ אין ראי' מדברי המ"ב שיש לבעל נפש יחמיר לעצמו, שהרי כתבו על הסמך שמספר המחמירין גדול על מספר המקילים, וזה אינו.

המשך בעמוד ג'

מבארות רבותינו -

מלב טוב ולא להתערב רע בטוב ודין בחסד בכח רצון שמחה מצו'
עירוב כי עירובין עולה שמ"ח שעולה ברצון...

(ספר אמרי נבוכה דף ע"ח להרה"ק ר' נחום מנורשטיין ז"ע בן הרה"ק ר'
אלעזר מאויפאלי ז"ע בן הרה"ק ר' יודא נבי מסטרעטין ז"ע)

"עוד דבר אחד אשר בלי תיקון עירוב קשה לזוהר בו ובעוה"ר העולם פרוצים בו הרבה"

והנה אפרט עוד דבר אחד אשר בלי תיקון עירוב קשה לזוהר בו
ובעוה"ר העולם פרוצים בו הרבה, עיין במג"א סי' ש"ח ובפרמ"ג
שם דאסור לישא תינוק אפי' בזה"ז דלית לן ר"ה, וכ"כ בישועות
יעקב סי' שמ"ט, וכ"כ בתשו' רע"א, רק דסיים דמאחר דבדואי לא
ישמעו לנו בזה יפה שתיקתינו מוטב שיהיו שוגגין, אבל לצנועים
הנאים לשאול יש להם להורות כהלכה דאסור ע"ש, ועיין עוד
בש"ע סי' ט"ן ורק שנתלש מפיו שנתגלל ונתהפך בפיו לא ילך ד'
אמות עד שיריק, והוא דעת הטור שם, ואף שדעת הרמב"ם אינו
כן כמ"ש בב"י שם, אך עיין בא"ר שם שדעת הרוקח וס' יראים
וראב"ן ועוד כמה פוסקים כהטור ע"ש, ועיין בנגיד ומצוה
שהאר"ל ראה אדם אחד שמת מכמה שנים והיה מענישין אותו
על שלא זוהר פעם אחד שנכנס מעט עפר בתוך מנעליו בלא כוונה
ויצא לר"ה, עיין שם.

(ליקוטי מהרי"ח סדר המנהגות ע"ט)

שלום בוניך -

"ענין השתתפות בפת בעירובי חצירות לערוב כל הדעות בדעה אחת לעשות רצונו בלב שלם"

...וזה ענין המקראי קודש לקמן, ויראו בני ישראל ויאמרו איש אל
אחיו מן הוא כי לא ידעו מה הוא, ובאבן עזרא איתא אמר ר"ש
בלשון ישמעאל תרגום מה הוא מן הוא, והמגיד לו ככה לא דבר
נכון הוא ועי"ש. ולפי דברינו הוא שבגודל הכנעתם וענות צדקם
היו אומרים לא ידענו מה הוא באיזה זכות נתן לנו לחם אבירים
ודגן שמים, אין זה לפי ערך מצבינו, ויאמר משה אליהם הוא
הלחם אשר נתן ד' לכם, בזכות הכלל ישראל שאתם כולכם יחד
באגודה אחת, והכלל כולם צדיקים וכשירים. וז"ש התרגום יונתן
ע"פ והכינו את אשר יביאו וערבון בבתאי וישתתפון בדירותיהן,
פ' שהיו מערבין עירובין ושתופי מבואות, והיינו שענין עירובי
חצירות שגובין פת מכל בני חצר וכאלו היו הכל דרים במקום
הפת, כמאחז"ל (במס' עירובין) דעת האדם נמשך אחר פתו, היינו
שמערבין דעתם ועושים כולם אגודה אחת לעשות רצונו בלב שלם,
ועי"ז והי' משנה על אשר ילקטו יום יום, משנה הוא אותיות
נשמה כמ"ש האר"י הק' על לחם משנה, ע"י הביטול והכנעה
מעורר הנשמה והחיות וכח החכמה העליונה.

וזה כמ"ש ל'עיל (פ' בא מאמר ה') על מאחז"ל בבתניתי (שבת
ל"ד) ג' דברים צריך אדם לומר בתוך ביתו ערב שבת עם חשיכה
עשרתם ערבתם הדליקו את הנר, שיאמר האדם לעצמו בע"ש עם
חשיכה בעת שמתבונן תוקף חשכות ביתו שפנס במוחין ובמדות,
וזה הוא הרמז עשרתם שמרומז לחכמה, שהי"ד משם הוי' מרומז
לחכמה, עצה אמונה לזה "ערבתם", שיערב עצמו בתו הכלל
ישראל, ויזכה ע"ז לעורר חסדי ה' ממקור הרחמים מלעילא, פ"ר:
וכמ"ש האר"י הק' עירוב עירוב ע"ב ר"ו. ואח"כ הדליקו את הנר,
ע"י ביטול והכנעה תזכו שיאיר ד' עליכם מצד הנותן והמשפיע
המאיר לארץ למי שהוא בטל כארץ, והוא יאיר עליכם אור הק'
ברום המעלות שתזכו להרגיש אור קדושת ש"ק, היינו הג' קשרים
ג' יחודים יחוד הוי"ה אד' הוי"ה אלקי' הוי"ה אהי' שעולים כמנין
נר, ובאורו תראו אור.

(ישמח ישראל פ' בשלח)

"ולזה תיקן שהמע"ה בחכמתו הנפלאה עירובין לשבת קודש... כי מבפנים לעירוב הוא רשות הקדושה והטוב"

והנה ארז"ל בשעה שתיקן שהמע"ה עירובין ונט"י יצאה ב"ק
ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני ע"כ. וכדי להבין ולדעת
סוד נט"י וסוד עירוב גס מהו החכמה הגדולה כ"כ שעשה בזה.

ל... והעירוב הוא סוד אבידה שלא מדעת כי נשמתו של אדה"ר
נחצבה מאתר עילאה וזיהרא קדישא וכאשר בא לידו אותו מעשה
האכילה מעץ הדעת ט"ר אז כל הנשמות נתערבו בט"ר כי
באדה"ר היו כלולים נשמות ישראל כולם. וכן כשהאדם הולך אחר
תאוות לבו ותוקף תשוקת חומר ובה ליד חטאים ר"ל אז עי"ז
מערב ג"כ טוב ברע ח"ו, וזהו בבחי' אבידה שלא מדעת, ע"ד אין
אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות, גם כי לא על דעת כן
ברא הבורא ב"ה וב"ש את העולם כ"א לעבדו ולבחור רק בטוב
סלה ולבל יהיה שום אחיזה להחיצונים ע"י מעשה ב"א ר"ל, כי
מפשעיה' לכל חטאתם ר"ל ע"י המחשבו' רעות ר"ל שמביאם לזה
יש אחיזה להחיצונים ר"ל בהכוחות שבאו מעולם המחשבה, וצריך
להעלותן למקורן ולשורשן לעולם המחשבה שהוא בסוד שם ע"ב
הק', הוא הוי"ה במילוי יוד"ן.

ולזה תיקן שהמע"ה בחכמתו הנפלאה עירובין לשבת קודש,
והמוציא חוץ לעירוב הוא מוציא מרשות לרשות אחר. כי מבפנים
לעירוב הוא רשות הקדושה והטוב, וחוץ להעירוב הוא רשו' ס"א
ר"ל וע"י העירוב יופרד ויתפרש אחיזתו לגמרי וישאר אך קודש
לבד וזו אינו מעורב טוב ברע כלל. כי עיקר אחיזתו נמשך מבחי'
יד השמאלי בחי' גבורה שהוא מספר ר"ו וסוד עירוב הוא ע"ב
ד"ו ועי"ז נכלל השמאל בהימין כי שם הק' ע"ב הוי"ה במילוי
יוד"ן הוא מקור ושוורש החסד עליון גם ר"ו אותיות ישנו בהשם
הק' והגורא שם ע"ב המפורש יוצא מפסוקי ויסע ויבא ויט והבן
זה. ואז בימי שהמע"ה נשאר כולו טוב וחסד מזוכך ע"י חכמתו
ועבודתו הקודש ואז היתה הסיגרה קדישא במילואה וטובה ולזה
אין כסף נחשב בימי שלמה למאומה וכמבואר למעלה בפ' פינחס
וע"י התיקון שעשה בזה בחכמתו והעלה הכל לשורשו לבחי'
קודש ע"ז נעשה שמחה וחדוה ותענוג בכל העולמות להמשיך כל
חדו וכל טיבו לכל העולמות ולהכני' לעילא ותתא. ולזה יצתה ב"ק
ואמרה בני אם חכם לבך ישמח לבי גם אני. והבן זה.

(אורח ישראל פ' מסעי)

"בכח שמירת מצות עירוב בדעת זוכין להכתיר נפשו בכתר חסדים ולהמתיק הדינים באור הרחמים"

ובכח תלמוד מסכת עירובין כדי לדעת איך להיות מתעסק במצות
עירוב של שבת כתקונה זכה לעשות מחיצה ומסך המבדיל בין טוב
לרע ובין אור לחושך שלא יתערב רע בטוב, בכח מצות עירוב
בדעת כתר ברכת שבת יתגלה כתר חסדים לנפשו ומפריד רע
מטוב ויתהפך מדין לרחמים שלא להתערב דין בחסד.

בכח תלמוד מסכת עירובין ומתעסק בעלמא אנא לקיים מצות
עירוב כתקונה אז נמתק כי חנם מזורה הרשת בעיני כל בעל כנף
בכח שמיר' עירוב שלא להוציא מרשות היחיד לרשות הרבים
בשבת זכה להמתיק כי חנם מזורה הרשת והס לדמם יארבו ויתהפך
לנחמה כי חנם אותיות נחס והוא נחמה מזורה... בכח יסוד מצות
עירוב תאיר אור הרחמים באור הוי"ה ב"ה... בכח מצו' עירוב
כתיקנו בלב אחד ותמים במעשיו זכה שלא יהי' מעורב רע בטוב
ותערובת דין בחסדים...

... כי עירובין עולה ט"ב ל"א יהי"ה ר"ע... בכח שמחת רצון מצות
עירוב לא יהיה מחשבו' לבו רק רע כל היום ויכול להפריד לב רע

עדות בדעת הגה"ק מסאטמאר זיעוועני"א

מאת מ"מ כ"ק מרן אדמו"ר מסאטמאר שליט"א
גאב"ד קהל ייטב לב ונשיא מוסדות תורה ויראה יכות רחל ברה"י חבל

יוסף דוד טייטלבוים
בהגה"ק מסאטמאר זצוק"ל
אב"ד דק"ק קרית ישמח משה

בעה"י, ט' סיון תשי"ס לפ"ק.

שלום וישע רב, לאור נערב אשר במערב, הגאון הגדול, מעוז ומגדול מהר"י ראטה שליט"א אבדק"ק קארלסבורג.

הנה לאחר שראיתי מכתב מעכ"ת שליט"א בענין דעת רבינו הק' מסאטמאר זיעווכי"א, באתי בשורות אלו כדי שלא אלכד ח"ו בעוון כובש עדותו, לכן מצאתי לנכון להודיע לכבוד מעכ"ת שליט"א מה שבעצמי שמעתי מפי רבינו הגה"ק מסאטמאר שליט"א בענין דעת רבינו הק' זי"ע אודות תיקון עירוב בשכונת בארא פארק.

גופא דעובדא הוה בעת שהותי בנוא יארק בשנת תשמ"ב, באתי לקרית מלך רב ה"ה קרית יואל, לחזות בנועם ה' ולבקר בהיכלו של רבינו הגה"ק שליט"א להיות בשולחנו הק' ביומא דהילולא רבה ל"ג בעומר, ומצאתי חן בעיני המלך ועיכב בעדי מלחזור באותו היום. למחרת לעת שעות אחה"צ נכנסתי לקודש פנימה ודנתי לפני כ"ק רבינו שליט"א לברר כמה הלכות ומנהגים אשר היו נהוגות בבית אבותינו הק'. [בתוך כך באה אל הקודש פנימה בתו הבכירה של רבינו שליט"א להבחל"ח הרבנית הצ' מרת חיה ע"ה ליטול ברכת פרידה. ושאל אותה רבינו שליט"א, אמאי אינה נשאת לשב"ק כאן (בקריית יואל), ואמרה שלמען האמת ה' רצונה להשאר, ובפרט למען בתה התינוקת הקטנה שהיתה על ידה, שבאמת מוטב לה להשאר, כי כאן יכולה לצאת בשבת עם הבת ולשאוף אויר צח, מה שבד"כ אין ביכולתה לעשות, אך ההכרח לא יגונה וחייבת היא ליסוע.]

ואנכי צעיר לימים הייתי ועזות דקדושה היתה בי, שאלתי את רבינו שליט"א, אמאי באמת לא תיקנו הרבנים הגאונים היושבים על מדין, עירוב בבארא פארק. וענה לי רבינו הגה"ק שליט"א בפשטות גמורה, ד"לאחר שעברתי לבארא פארק כשבא דודי הגה"ק זיעווכי"א לשבות שבת בב פ. (כמדומני בכ' וישלח תשכ"ו), אמרתי לדודי הק' זי"ע "דהרי עה"פ יוחן את פני העיר" איתא ברש"י דתיקן להם עירובין, ע"כ ה' רצוני לדעת האם ראוי לעשות עירוב על הרחובות הסמוכים לבית מדרשי (שהי' אז על 15 טעע עוועניו), שיוכלו הבע"ב לטלטל, וגם כדי שבני משפחתי הנשואים יוכלו בעזה"י לבוא שבת לבית עם טפיהם. ואמר לי דודי הק' זי"ע, אדרבה ואדרבה, אבל שיהי' העירוב על כל השכונה, ומן הראוי והנכון שהבוא בדברים עם הרבנים הגאונים החשובים דפה לתקן העירוב עצהו"ט."

והמשיך רבינו שליט"א ואמר, ד"באמת באתי בדברים עם כמה רבנים אודות זה הענין, אך מחמת טרדות הזמן וגם כי היו איזה מנגדים, לז' הגענו אז לידי סיוע הענין", עכתה"ק. תקופת זמן אחר זאת, נפגשתי עם א' מגזולי זקני הרבנים הגאונים החשובים בבארא פארק, וכשיספדתי לו מה שאמר לי רבינו שליט"א, אמר לי, שגם עמו דיבר רבינו שליט"א בשעתו אודות הנחיצות לתקן עירוב.

ובהיותי כחורף דהאי שתא בנוא יארק כשדברתי מענין זה עם חדב"ן ש"ב הגה"צ מוהר"ר דוד דוב מייזליש שליט"א אב"ד דקהל יט"ל דסאטמאר ג.פ., סיפר לי ששמע מפי רבינו שליט"א, שבשנת תשמ"א כאשר הביאו לפניו לחתום על כרוז כללי נגד תיקון עירוב בבארא פארק, בשו"א לא הסכים לחתום עליו, ועד שתיקנו בו הלשון "שלא לסמוך על העירוב הנה"ל" דייקא, והיינו מצד אופן עשייתו. לכל ישתמח חלילה התנגדות על עירוב שנעשה במיוחד ע"י צוה"פ. ובזה יצאתי ידי חובתי לברר מקחו של צדיק, ועל חיזוק מצוה זו מ"דברי סופרים הצוייכים חינוך יותר משל תורה", כבר הבטיח כ"ק זקנינו הגה"ק בעל ייטב לב זי"ע ע"ז עוה"ב כידוע, ויה"ר שיתקיים בנו "השם גבולך שלום" וגו'.

הכוח"ח לכבוד התוה"ק ומצוותיה ולומדיה,
הק' יוסף דוד טייטלבוים
אב"ד קרית ישמח משה

המשך מעמוד א'

וכן בביאור הלכה בס' ש"ר ד"ה ואחר שעשה לה ביאר דהא סמכו על דלית לן רה"ר דאורייתא בזה"ז על אף שהראשונים שלא הצריכו ס"ר הם המרובין, היינו משום דנטקו כרבנן דלא אתו רבים ומבטלי מחיצה [ולפי"ז מה"ת מועיל הצוה"פ אף ברה"ר], וסיים המש"ב "ומ"מ לאו דרך כבושה הוא דרוב הפוסקים העתיקו כו' יוחנן" [דאיתו רבים ומבטלי מחיצה], ואשר על כן סיים שבעל נפש יחמיר לעצמו. הנה כפ"ש הרי המש"ב לא ראה דברי הבית אפרים בס' ל"ו שהרי בבית אפרים שם הלך וזמנה דעת רוב הראשונים שנקיטן כרבנן דר' יוחנן דלא אתי רבים ומבטלי מחיצות, והרי לפי"ז שוב אין מקום לומר שבעל נפש יחמיר להמאן דאמר דלא בעינן ס"ר.

איברא זאת מצאנו שהחז"א החמיר מאוד מלטלטל בהעירוב בבני ברק אפי' ע"י קטן, אבל זה לא היה משום שחשש משום רה"ר דאורייתא אלא כפ"ש במכתבו להגאון מטשעבין זצוק"ל (ונדפס באורחות רבינו ח"א ע' ק"ע), וז"ל הנידון שלא מזדמן אף פעם אחת (ההדגשה במקור) כשבדקין את העירובין ביום ה' ועש"ק שימצאו שהצוה"פ כולן קיימות, באופן שאי אפשר להתיר בשבת וכו' עכ"ל, עיי"ש שכ' שממש לא יתכן שהעירוב ישאר קיים שלם משבת לשבת ולכן חשש שמא כבר בשבת נתקלקל, ודב"ז לא שייך בני"ד שהרי לדוגמא העירוב בבארא פארק קיים זה יותר משלש שנים וכמעט ולא אירע שיתקלקל העירוב שלא בידי אדם וד"ל, ואינו דומה כלל צוה"פ דידן להצוה"פ שהיה אז על אדמת חול דבני ברק דאז, אבל זה ברור שמשום רה"ר דאורייתא לא חשש שהרי למעשה עשו בסוף ימיו עירוב בשבילו סמוך לביתו, עי' אורחות רבינו בהוספות לח"א ע' כ"א.

וכן מחמת שיטת הגאון בעל אגרות משה זצ"ל אין לחשוש, שהרי למעשה גם לשיטתו בעינין שיהא ג' מיליון דיררים על שטח של י"ב מיל על י"ב מיל (עי' באג"מ אר"ח חלק ד' סוף סימן פ"ח) ובמצאות אין בברוקלין שלשה מיליון אנשים על שטח של י"ב מיל על י"ב מיל. וכן כתב להדיא בתשובה לדיטרויט (ונדפס בח"ח סי' כ"ט) וז"ל הנה בשנה העברה כתבתי לפלעטבוש אשר פשוט שבערים גדולות שייך לאינשי לחשוב שיש שם שישים ריבוא בחוצותיה [דהיינו שלשה מיליון אנשים], אף שלפי האמת נודענו משלטונות (אפיס) העיר ומהמשרה (פאליס) דהעיר שאין שם מספר כזה [וממילא אינו בדין רה"ר], אין לתקן שם עירובין, דהא אתי לתקלה, דהא רובא דאינשי אין יודעין הבירור עכ"ל. הרי לן שגם לשיטתו אין בברוקלין רה"ר דאורייתא, והא דאסר לתקן עירוב הוא משום דרובא דאינשי אינן יודעין הבירור למה אינו רה"ר דאורייתא. וכן כתב להדיא בתשובה (נדפס בח"ח סי' י"ט) שכתב בשנת תשמ"ד לאשה סומית בבארא פארק (כן היה בהתשובה שהדפיסוה בקובץ עם התורה תשמ"ו מהד"ב תבורה י"א אבל באג"מ ח"ח שהדפיס נכדו אחר פטירתו השמיטו התיבות בבארא פארק והכוונה ברורה), ועיי"ש שסיים ובפרט אצלנו בזה"ז, שכמעט ליכא רה"ר גמור האסור מדאורייתא. והיינו כמ"ש בהתשובה הנדפס בס' כ"ט, שזה מה שכתב שיש בברוקלין דין רה"ר דאורייתא היינו משום שסיפרו לו שבשטח של י"ב מיל על י"ב מיל ישנן ג' מיליון אנשים (וכמו שכתב בהתשובה בח"ד), שלשיטתו בעינין לרה"ר, ואחר שנתברר שאינו כן כתב שאינה"ל ומעיקר הדין אינו רה"ר. ולכ' בשנת תשמ"ג בתשובה (ונדפס בח"ח סי' כ"ד) לגבי תכשיטין דבמקומותינו נוהגין בהחלט כרש"י אף לקולא ורק יחידים ת"ח מחמירים על עצמם עיי"ש, ואין מזה שום סתירה לתשובותיו הקודמות, שהרי זה כתב לאחר שנתברר שאין בברוקלין מספר כזה.

המשך בעמוד ד'

המשך מעמוד ג' ובאמת יש יותר מקום להקל לטלטל ע"י העירוב בשכונתנו מלטלטל ע"י עירוב ברוב הערים והקאנטריס, והוא משום שיטת הרמב"ם (בפס"ז הט"ז מהלכות שבת) שאין צוה"פ מועיל ביותר מעשרה אלא אם כן עומד מרובה על הפרוץ, וא"כ בני"ד שאופן תיקון העירוב בהערים הוא ע"י חיבור הבתים בצוה"פ והבתים הן המחיצות בעומ"ר, וכן בני"ד שהעירוב הוא ע"י מחיצות בעומ"ר (כעדות פוסה"ד הגה"צ אב"ד האליין שליט"א) א"כ שוב מהני אף להרמב"ם. ועוד מצאנו בהפוסקים מקום להחמיר מלטלטל והוא מחמת דברי החכם צבי בסימן ר' שנתקשה בזה דמאי מהני במה שיש לו רשות להניח כלים בשעת מלחמה, הרי עתה עכ"פ אינו שעת מלחמה וממילא אין לו עתה שום רשות וא"כ אין יכולין לשכור ממנו ותירץ דמירי בשר שבידו להעריך מלחמה, ולפ"ז היכא שאין בידו שר העיר להעריך מלחמה אין שוכרים ממנו. וכתבו כמה אחרונים שיש ליר"ש לחוש לדבריו, וגם חשש זה לא שייך בני"ד, שהרי הא ששר העיר דינן מועיל לשכור ממנו, אינו משום שיכול להניח כלים בשעת מלחמה אלא מחמת שיש להממשלה זכות בהבתים הנקרא בלשונם Eminent Domain שפירושו בעלות עליונה, ויכול לסלק מהבתים בכל עת שיצטרך לכל צורך הרבים, בין לצרכי הממשלה ובין לטובת העיר, (והוא התפיסת יד החזק ביותר כמבואר בב"י בס' שצ"א).

והא שיכול לסלקו רק לצורך העיר אין מגרע שהרי הכח של יכול לסלקו לאו למימרא שע"י שכירות זו מסלקו מהבית, וכן מבואר להדיא בחי' הר"ן עירובין ס"ה ע"ב, אלא שבוה שיכול לסלקו אין לך תפיסת יד גדול מזה וזהו הוכחה על הבעלות (וכ"מ בחי' הריטב"א שם עיי"ש), ולפ"ז אף אם למעשה היות שבמלכות של חסד מתחשבים עם זכויות הפרט ואין הממשלה נוטל הבית על לא דבר, היות שבידו לסלקו באיזה אופן שיהיה שוב הוי תפיסת יד גמור, וזה פשוט לכל הבקי קצת בה' עירובין שכשם שע"י הכח של להניח שם כלים אינו מסלקו משם ע"י השכירות אלא שכן זה מוכיח על תפיסת יד שיש להממשלה, כן הוא בהכח של יכול לסלקו שאינו שייך להם כח בכל בתי העיר וכו' וגם כל מה שיהיה תיקון ויפוי לעיר יכולין אף להשחית ולקלקל הבתים בכדי לתקן העיר וליפותה, א"כ יש להם כח בבתי העיר ויש להם רשות להשכיר עכ"ל הרי דבריו ברורות מללו שאף אם הכח של יכול לסלקו הוא רק באם יש צורך להעיר, שפיר מקרי יכול לסלקו. ואנחנו תפילה שבקרוב נזכה לומלאה הארץ דעה את ה', ולא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדש, וכדברי הר"ח ויטאל בשם רבו האריה"ק שמקום העירוב הוא מקום הקדושה (ע"י שער המצוות פ' בשלח דרוש ג'), ונוכל להכניס ולהוציא בחצרות ומבואות בלי פחד מהקליפות (לשון הר"ח ויטאל שם), הנראים והשאינו נראים, והעושה שלום במרומיו ברחמיו יעשה שלום עלינו בביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו בב"א.

**החותמים למען כבוד, עונג, שמירת וקדושת השבת
וועד תיקון עירוב דוויליאמסבורג**

**לתועלת הרבים האבן מיר צוגעשטעלט די
פאלגענדע טעלעפאן נומבערס ווי מיר קען
הערן איבער די כשרות פונעם עירוב:**

**(718) 387-4498
(917) 23-EIRIV (34748)**

**מפת
העירוב**

לפי עצת הרבנים המכשירים שליט"א, הרחקנו צורות הפתח רחוק רחוק מגבולות וויליאמסבורג, ונעשו באופן שלא יוכל לעיין הרואה, ורק אם מראין לו יראוה, ואין מגלין אלא לצנועין.

אבל כדי שלא יצא מכשון ח"ו, נצטוינו מפי הרבנים המכשירים שליט"א להשים קץ וגבול שעד שם יהיה מותר לטלטל, וכל המטלטל הלאה מהגבולות המסומנים, אין זה על אחריות הרבנים המכשירים שליט"א, והקולר תלוי על צוארו. ואשר על כן השומר נפשו לא יטלטל רק עד הגבולות המסומנים.

הערת המערכת

במענה לשאלת רבים הננו בזה להודיע שמכתבים למערכת אפשר לשלוח לוועד תיקון עירובין 288 Keap st. 11211. נא לשמור על הקיצור ככל האפשר, ונשתדל לדפוס המכתבים שיש בהם דבר חידוש.

מחמת קוצר היריעה יודפסו המכתבים שהגיעו בשבוע זו בגליון הבא בעז"ה, ואתכם הסליחה.